

Magistrát mesta Trnava, oddelenie Testamenty
Opis na úrovni fondového oddelenia

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1580_15728_6	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Magistrát mesta Trnava, oddelenie Testamenty	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1511 – 1874	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	fondové oddelenie	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	Oddelenie Testamenty je v súčasnosti uložené v 10 škatuliach, čo zodpovedá rozsahu cca 1,25 bm.	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Magistrát mesta Trnava	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	<p>V roku 1238 získala Trnava prostredníctvom privilégia panovníka Bela IV. práva slobodného kráľovského mesta. Týmto privilégiom bola zverená správa mesta mestským voleným orgánom. Najvyšším predstaviteľom tejto správy bol richtár. Richtára volili spočiatku všetci mešťania, neskôr ho volila mestská rada. Richtár a mestská rada Trnavy súdili všetky civilné i trestné spory Trnavčanov. Rovnako rozhodovali aj v sporných veciach mešťanov s cudzincami. Trnavská mestská rada si vybudovala svoj pomocný administratívny aparát. Medzi jeho najdôležitejšie zložky patrila mestská kancelária. Tá mala za úlohu spísomňovanie rozhodnutí richtára a mestskej rady, vydávala listiny vo veciach mesta, či evidovala hospodárske záznamy. Testamenty mešťanov potvrdzovali jednotliví členovia mestskej rady – notár, richtár a prisažní. Funkcia svedkov má významnú dokumentárnu a právnu úlohu. Prítomnosť svedka dáva testamentárnemu aktu vážnosť, vierohodnosť a právnu platnosť. Počet svedkov je variabilný, najmenej sa uvádzajú dvaja. Okrem svedkov a dedičov sa uvádzajú tútori a exekútori testamentu. Táto funkcia sa honorovala odmenou, ktorú určoval sám testátor. V 19. storočí prítomnosť a podpis svedkov nie je nevyhnutná, keďže sa stretávame s testamentmi, kde</p>	Dejiny správy fondového oddelenia

		<p>jediným overovacím prostriedkom je len podpis, prípadne pečať testátora a notára.</p> <p>Po napísaní a spečatení sa testament uložil na radnici a najneskoršie do roka od testátorovej smrti sa otvoril a realizoval. Na dorze testamentu je potom poznámka notára, richtára a prisažných, ktorí svedčili, že sa tak stalo.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Prvé zmienky o archíve mesta Trnava pochádzajú už z 15. storočia. Od polovice 17. storočia sa začala objavovať funkcia registrátora vo význame správcu archívu mesta. Na starosti mali archív mestský notár a podnotár.</p> <p>Archív bol uložený na mestskej radnici, v mestskej veži a od roku 1854 v severnej veži kostola sv. Mikuláša. V roku 1803 bol vypracovaný prvý zoznam najvýznamnejších dokumentov, nezahŕňal však mestské knihy. Od roku 1811 archív mesta systematicky spracúval registrátor Matej Urszéni. Mestský archív bol v tomto období sústredený na trnavskej radnici.</p> <p>V roku 1919 bol archív presunutý do kaplnky vo dvore radnice, kde boli najmä mestské knihy pomiešané a poškodené vlhkosťou, časť materiálu sa roztratila.</p> <p>V rokoch 1929 až 1933 bola časť archívu presunutá do prístavby krídla radnice. Systematicky spracúvať materiál začal až archivár Jozef Mazúr v roku 1952. Venoval sa najmä spracúvaniu listín. V roku 1954 vznikol Okresný archív v Trnave. Na miesto archivára nastúpil Jozef Šimončič, ktorý sa začal venovať inventarizácii fondu Magistrátu mesta Trnava.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Testamenty v rámci dokumentov Magistrátu mesta Trnava prevzal vo februári 1954 Okresný archív v Trnave ako súčasť archívu mesta Trnava pod prírastkovým číslom 1.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Oddelenie Testamenty je v súčasnosti uložené v 10 škatuliach, čo zodpovedá rozsahu cca 1,25 bm. Časové rozpätie listov predstavuje v súčasnosti obdobie od roku 1511 do roku 1874.</p> <p>Testamenty môžeme po obsahovej stránke rozdeliť na 2 skupiny. Prvú tvoria testamenty napísané v chorobe, pred smrťou, druhú skupinu tvoria testamenty napísané pre prípad náhlejšej smrti alebo kvôli zabezpečeniu dedičov a tým sa vyhnúť možným sporom po úmrtí testátora.</p> <p>Testamenty možno po formálnej stránke rozdeliť na 2 skupiny – na súkromné a verejné. V prípade, že bol testament urobený pred mestskou radou alebo pred dvoma vyslanými členmi rady a notárom, považoval sa takýto testament za verejný. Testament, ktorý urobil testátor pred piatimi svedkami a prehlásil, že obsahuje poslednú vôľu, považoval sa za súkromný. Verejné aj súkromné testamenty sa evidovali v mestskej kancelárii.</p> <p>Čo sa týka zachovania testamentov, najpočetnejšiu skupinu tvoria originály, ktoré mali najväčšiu vierohodnosť a právoplatnosť zabezpečenú pečaťami a podpismi svedkov. Ďalšou skupinou sú odpisy testamentov, doslovne odpísané texty originálov, vyhotovené za účelom nahradenia originálu. Tieto sa zachovali v overenej alebo neoverenej podobe. Niekoľko testamentov bolo napísaných vo forme protokolu a niektoré sa zachovali len v koncepte. K testamentom sú</p>	Obsah a rozsah fondového oddelenia

		niekedy pripojené prílohy ako napr. rôzne inventáre, súpisy majetku, rozličné potvrdenia atď.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Z archívneho oddelenia neboli vyradené žiadne dokumenty.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Testamenty sú usporiadané chronologicky od najstaršieho po najmladší. Jeden testament tvorí jednu inventárnu jednotku.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	Prístup k originálom testamentov je obmedzený (do roku 1526 sa nepredkladajú originály testamentov na štúdiu, iba ich kópie).	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	Latinský, maďarský, nemecký, slovenský, starosloviensky, hebrejský.	Jazyk/písma archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Nepoškodený.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	BOTŤÁNKOVÁ, Mária. <i>Testamenty 1511 – 1874. Inventár.</i> Okresný archív v Trnave, 1974, 317 s.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trnave, Štefánikova 7, 917 38 Trnava.	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Testamenty do roku 1526 sú zdigitalizované a prístupné v študovni archívu.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Opisy archívnych súborov oddelení archívneho fondu Magistrát mesta Trnava: Listiny, Zápisnice magistrátu, Účtovné knihy, Daňové knihy, Missiles, Listy Trnavy.	Súvisiace jednotky opisu

3.5.4.	Publication note	ŠIMONČIČ, Jozef. <i>Štátny okresný archív v Trnave: sprievodca po fondoch a zbierkach</i> . Bratislava: Archívna správa MV SSR, 1978, 288 s. ŠVECOVÁ, Adriana. <i>Trnavské meštianske závetý (1700 – 1871). I. a II. zväzok</i> . TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, VEDA, 2014, 1386 s. Informácie o testamentoch sú publikované v množstve odborných publikácií doma aj v zahraničí.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note	-----	Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Mgr. Katarína Červeňová, PhD. v októbri 2018 na základe inventára uvedeného v kapitole 3.4.5 tohto opisu.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	09. 10. 2018	Dátum vyhotovenia opisu

ŠTÁTNY
ARCHÍV
V TRNAVE